

หลักสูตรวิชาการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์

จำนวน ๒๕ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์

ความเป็นมา

ด้วยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ได้เสด็จสวรรคต นำความเศร้าเสียใจมาสู่ประชาชนคนไทยทั่วประเทศรัฐบาลจึงจะได้จัดงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นพระราชพิธีที่รัฐบาลไทยจัดเพื่อแสดงความจงรักภักดีและอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเป็นครั้งสุดท้าย โดยรัฐบาลได้ประกาศให้วันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๐ เป็นวันถวายพระเพลิงพระบรมศพนั้น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับสั่งให้ฝึกประชาชนทำดอกไม้จันทน์ โดยให้คนไปสอน เพราะอาจเป็นความรู้ติดตัวประชาชน ทำไว้ใช้เอง แจกจ่ายบุคคลอื่น หรือทำอาชีพในอนาคตนั้น กระทรวงศึกษาธิการ โดย นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) น้อมรับไปปฏิบัติ โดยให้สำ นักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศ ส่งครู กศน.ไปสอนชาวบ้านในชุมชนต่างๆ ทำดอกไม้จันทน์เพื่อให้ทำเป็นและนำไปประกอบอาชีพ ในอนาคต รวมทั้งให้จัดทำคลิปวิดีโอสอนการทำ ดอกไม้จันทน์เผยแพร่ไปยังสื่อช่องทางต่าง ๆ ผู้สนใจได้มาเรียนรู้ขั้นตอนการทำและนำไปฝึกทำตัวเอง

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจึงได้จัดทำหลักสูตรการทำดอกไม้จันทน์ขึ้น เพื่อให้ประชาชนเรียนรู้และฝึกทำ ดอกไม้จันทน์นำไปใช้เพื่อร่วมแสดงความอาลัยถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ และนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตต่อไป

หลักการ

เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ประชาชนได้ฝึกทักษะในการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์เพื่อใช้ในการงาน พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลวง รัชกาลที่ ๙ มีเจตคติที่ดีต่องานศิลปะประดิษฐ์สามารถนำความรู้ที่ได้ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางพัฒนา เป็นอาชีพเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวได้

จุดมุ่งหมาย

๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาของดอกไม้จันทน์
๒. ผู้เรียนสามารถประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์แบบต่าง ๆ ได้
๓. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพเสริมได้
๔. ผู้เรียนมีหลักคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

กลุ่มเป้าหมาย

มี ๒ กลุ่มเป้าหมาย คือ

๑. ประชาชน และผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

เนื้อหาหลักสูตร

ประกอบด้วยเนื้อหา ๔ เรื่องดังนี้

๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับดอกไม้จันทน์
๒. การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์แบบดอก
๓. การจัดซื้อประธาน
๔. การจัดการอาชีพ การจัดจำหน่ายดอกไม้จันทน์ การจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย

ระยะเวลา

หลักสูตรวิชาชีพ การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ใช้เวลาเรียนทั้งหมด ๒๕ ชั่วโมง

-ภาคทฤษฎี ๑ ชั่วโมง

-ภาคปฏิบัติ ๒๔ ชั่วโมง

โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหา ๔ เรื่อง จำนวน ๒๕ ชั่วโมง ดังนี้

เรื่องที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับดอกไม้จันทน์	จำนวน ๑ ชั่วโมง
๑.๑ ความรู้เกี่ยวกับดอกไม้จันทน์	
๑.๒ วัสดุอุปกรณ์และการเก็บรักษา	
เรื่องที่ ๒ การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์แบบดอก	จำนวน ๑๑ ชั่วโมง
๒.๑ การเตรียมส่วนประกอบดอก	
๒.๒ การประกอบดอก	
เรื่องที่ ๓ การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์แบบช่อประธาน	จำนวน ๑๑ ชั่วโมง
๓.๑ การเตรียมส่วนประกอบช่อประธาน	
๓.๒ การประกอบช่อประธาน	
เรื่องที่ ๔ การจัดการอาชีพจำหน่ายดอกไม้จันทน์	จำนวน ๒ ชั่วโมง
๔.๑ การจัดการอาชีพ	
๔.๒ การจัดทำบัญชีรายรับ- รายจ่าย	
๔.๓ คุณลักษณะของผู้ประกอบธุรกิจที่ดี	

โครงสร้างหลักสูตรการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์

จำนวน ๒๕ ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหาวิชา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑.	ช่องทางการประกอบอาชีพ การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์	๑.๑ บอกความสำคัญของการประกอบ อาชีพการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ ๑.๒ บอกความเป็นไปได้ในการประกอบ อาชีพการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ รูปแบบต่างๆได้แก่ การประดิษฐ์ดอก ธรรมา และประดิษฐ์ดอกแบบช่อ ๑.๓ ยกตัวอย่างแหล่งเรียนรู้/ ภูมิปัญญา ที่ใช้ศึกษาได้	๑.๑ ความสำคัญของการประกอบ อาชีพและความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ดอกไม้จันทน์ ๑.๒ ความเป็นไปได้ของการประกอบ อาชีพ ๑.๓ แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพ การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์	๑.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน เพื่อ นำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการ ประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ใน ชุมชน ๑.๒ วิเคราะห์อาชีพที่จะสามารถ เลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจาก ข้อมูลต่างๆ ๑.๓ ศึกษาดูงานในสถานที่แหล่ง เรียนรู้ในชุมชน สถานประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น	๑	๑

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหาวิชา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒.	ทิศทางการพัฒนาการประกอบอาชีพ การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์	๒.๑ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจทิศทางการประกอบอาชีพการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์	๒.๑ ทิศทางการประกอบอาชีพการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์	๒.๑ ครู ผู้เรียน และผู้รู้ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ในรูปแบบ ที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ลูกจ้าง เจ้าของกิจการ ร่วมทุน ฯลฯ โดยคำนึงศักยภาพ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่		๑๑

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหาวิชา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓.	ทักษะการประกอบอาชีพ การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์	๓.๑ ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีและเกิดแรงจูงใจ ในการประกอบอาชีพ	๓.๑ การคิดสร้างสรรค์ในการ ประดิษฐ์ เช่นความ สวยงาม การมี ความคิด สร้างสรรค์ การมีรายได้เสริม การเพิ่มคุณค่างาน การเข้าสู่อาชีพ ฯลฯ	๓.๑ วิทยากรอธิบายให้ความรู้ ทัศนคติ ที่ดีและเกิดแรงจูงใจมีความคิด สร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ เช่นความ สวยงาม ความแปลกใหม่ ความสดใส ของสี การมีรายได้เสริม การเพิ่มคุณค่า งาน การเข้าสู่อาชีพ ฯลฯ		๒
		๓.๒ ผู้เรียนสามารถอธิบายความเป็นมา และ ประโยชน์ของการประดิษฐ์ ดอกไม้จันทน์ แบบต่าง ๆ ได้	๓.๒ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการ ประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ -ความเป็นมาและประโยชน์ของการ ประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ รูปแบบต่าง ๆ ได้ ตามความนิยม เช่น เป็นดอก ช่อ เป็นต้น	๓.๒.๑ วิทยากรอธิบายให้ความรู้ความ เป็นมาและประโยชน์ของของการ ประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ รูปแบบต่าง ๆ ได้ ตามความนิยม เช่น งาน ฌาปนกิจศพ เป็นต้น ๓.๒.๒ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากเอกสาร		๒

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหาวิชา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		<p>๓.๓ ผู้เรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการเตรียมการประกอบอาชีพได้</p> <p>๓.๔ เพื่อให้ผู้เรียนมี ความรู้ความเข้าใจ เลือกใช้ชนิดของไม้ และวัสดุ ได้อย่างเหมาะสม</p> <p>๓.๕ เพื่อให้ผู้เรียนมี ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์เป็นรูปแบบต่างๆ</p>	<p>๓.๓ ขั้นตอนการเตรียมการประกอบอาชีพ</p> <p>๓.๔ ประเภทของดอกไม้จันทน์</p> <p>-แบบดอกธรรมดา</p> <p>-แบบช่อ ที่จะใช้ประดิษฐ์ ใช้เป็นของในงานฌาปนกิจศพ เป็นต้น</p> <p>๓.๕ เทคนิคการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์</p> <p>- การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ในลักษณะต่าง ๆ เช่น ลักษณะเป็นดอก และลักษณะเป็นช่อ</p>	<p>๓.๓ วิทยากรให้ความรู้เพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับขั้นตอนการเตรียมการประกอบอาชีพ</p> <p>๓.๓.๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการเตรียม สถานที่ คน วัสดุอุปกรณ์และวัตถุดิบ</p> <p>๓.๔ วิทยากร อธิบายรูปแบบของดอกไม้จันทน์ และสี ที่จะใช้ประดิษฐ์ ใน งานฌาปนกิจศพ เป็นต้น และตัวอย่าง ดอกไม้จันทน์ แต่ละชนิด สี ขนาด ให้ผู้เรียนได้เห็นชัด ที่ต้องใช้ประดิษฐ์</p> <p>๓.๕ อธิบายรูปแบบพื้นฐาน ของการประดิษฐ์ในรูปแบบ ต่าง ๆ วิทยากรบรรยายให้ความรู้พร้อมก็นำตัวอย่างการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์</p>		<p>๒</p> <p>๒</p> <p>๒</p>

ที่		จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหาวิชา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		<p>๓.๕.๑ เพื่อให้ผู้เรียนมี ทักษะและฝึกปฏิบัติการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ได้</p>	<p>- การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ ทั้งเป็นดอก และเป็นช่อ</p>	<p>๓.๕.๑ การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ ให้ผู้เรียนได้เห็น ตัวอย่าง การประดิษฐ์ดอก และตัวอย่างประกอบช่อ</p> <p>- วิทยากรสาธิตการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ แบบประกอบดอก และแบบประกอบช่อ</p> <p>- วิทยากรให้ความรู้ เกี่ยวกับการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์</p> <p>- ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์</p> <p>- ประดิษฐ์แบบดอก</p> <p>- ประดิษฐ์ประกอบดอกเป็นช่อ</p>		

ที่		จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหาวิชา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		๓.๖ การดำเนินงานทางธุรกิจเพื่อ ความ ยั่งยืนของอาชีพได้	๓.๖ การดำเนินงานทางธุรกิจเพื่อ ความ ยั่งยืนของอาชีพได้ -การคำนวณขนาดและราคาของวัสดุที่ จะใช้ ในการทำงานแต่ละครั้ง เช่น กลีบ ดอก หนดแมว ด้าย ฐูป เทียน เป็น ต้น -การจัดทำแผน ประชาสัมพันธ์การออก บูทแสดง การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ การติดต่อกับสถานที่จัดงานต่าง ๆ ลูกค้าบุคคล เช่น ส่วนราชการ กลุ่ม อส ม. สหกรณ์ ร้านค้าชุมชน เป็นต้น	๓.๖ วิทยากรให้ความรู้ การบริหาร จัดการการตลาด		๑

การจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. การบรรยาย
๒. การสาธิต
๓. การฝึกปฏิบัติ

สื่อการเรียนรู้

๑. ใบความรู้
๒. ตัวอย่างชิ้นงาน
๓. วิทยากรแหล่งเรียนรู้/ ภูมิปัญญา
๔. แหล่งฝึกปฏิบัติจริง
๕. สื่อ VCD /Internet

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตรจากการปฏิบัติระหว่างเรียน โดยการ
ใช้การสังเกต พฤติกรรมการมีส่วนร่วม การปฏิบัติ การซักถาม

๒. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติระหว่างเรียน โดยการปฏิบัติจริงจากการประดิษฐ์
ดอกไม้จันทน์ รูปแบบต่างๆได้

การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงานผ่านการประเมินทดสอบการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์

เอกสารหลักฐานที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา
๓. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

ใบความรู้การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์

อุปกรณ์สำคัญในการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์

๑. กลีบดอกสีขาว กลีบดอกเกสร หนวดจันทน์ (ทุกอย่างทำจากเยื่อไม้)
๒. กระดาษย่นสีดำ
๓. รูป เทียน ขนาดเล็ก
๔. ด้ายสีขาว (ด้ายไฟปัก)
๕. ลวดเบอร์ ๒๔
๖. กาวลาเท็กซ์
๗. ถุงพลาสติก สำหรับบรรจุดอกไม้จันทน์

วิธีทำดอกไม้จันทน์

มี ๒ แบบ คือ แบบธรรมดาและแบบช่อประธาน

๑. แบบดอกธรรมดา

๑. เริ่มจากการทำเกสรโดยใช้กลีบดอกเกสรทำ การจับกลีบเข้ากับก้านดอก
๒. นำกลีบดอกที่เตรียมไว้ แล้วมาทำการเข้าดอกโดยใช้ประมาณ ๔ กลีบจับเป็น ๑ ดอก
๓. ทากาวที่ดอกให้แน่นแล้วใช้ด้ายมัดก็จะได้ตัวดอกไม้จันทน์
๔. ขั้นตอนการใส่หนวดจันทน์ที่ทำเตรียมไว้ โดยพันคู่กับรูปและเทียนให้เรียบร้อย
๕. ใส่หนวดจันทน์ เสร็จแล้วนำกระดาษย่นสีดำพันก้านดอกให้แน่น เป็นอันเรียบร้อย

๒. แบบช่อประธาน

๑. เริ่มจากเตรียมก้านไม้ช่อประธานพร้อมกับหนวดจันทน์
๒. นำช่อที่เตรียมไว้ในขั้นตอนเดียวกับการทำดอกธรรมดามาประกอบเข้าด้วยกัน
๓. โดยส่วนใหญ่ช่อประธานจะมีดอกไม้จันทน์ประมาณ ๙ ดอก รวมเป็น ๑ ช่อ
๔. เมื่อรวมช่อเป็นที่เรียบร้อยแล้วทำการตกแต่งด้วยริบบิ้นสีดำ พันก้านสีดำให้แน่น เป็นอัน

เรียบร้อย

